

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік егемендігі туралы декларацияның қабылдануының он жылдығына байланысты рақымшылық жасау туралы

Қазақстан Республикасының Заңы. 2000 жылғы 29 желтоқсан N 134-ІІ.

Осы Заң Қазақстан Республикасының Мемлекеттік егемендігі туралы декларацияның қабылдануының он жылдығына байланысты адамгершілік принциптері басшылыққа алына отырып, қабылданды.

1-бап. Онша ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстары үшін сотталғандар:

1) кәмелетке толмағандар, сондай-ақ қылмыс жасаған кезде кәмелетке толмаған адамдар;

2) кәмелетке толмаған балалары немесе асырауында I және II топтағы мүгедек балалары бар әйелдер, сондай-ақ жүкті әйелдер;

3) 55 жастан асқан әйелдер мен 60 жастан асқан ер адамдар;

4) 1941-1945 жылдардағы Ұлы Отан соғысының қатысушылары мен мүгедектер, сондай-ақ оларға теңестірілген адамдар;

5) I және II топтағы мүгедектер жазадан босатылсын.

2-бап. Осы Заңның 1-бабының қолданылу аясына жатпайтын, онша ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстары үшін, қоса есептегенде үш жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға бірінші рет сотталған адамдар жазадан босатылсын.

3-бап. Осы Заңның 1 және 2-баптарының қолданылу аясына жатпайтын, онша ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстары үшін сотталған адамдар, егер олар белгіленген жаза мерзімінің кемінде үштен бірін өтеген болса, бас бостандығынан айыру түріндегі жазадан босатылсын.

4-бап. Осы Заңның 1-бабында және осы Заңның 1-3-баптарының қолданылу аясына жатпайтын адамдар, егер олар белгіленген жаза мерзімінің кемінде жартысын өтеген болса, бас бостандығынан айыру түріндегі жазадан босатылсын.

5-бап. Осы Заңның 1-4-баптарының қолданылу аясына жатпайтын, қоса есептегенде алты жылға дейінгі мерзімге бірінші рет бас бостандығынан айыруға сотталған адамдар, егер олар белгіленген жаза мерзімінің кемінде жартысын өтеген болса, жазадан босатылсын.

6-бап. Бас бостандығынан айырумен байланысты емес жазалау шаралары қолданылып сотталған адамдар, егер бұл жаза негізгі жаза түрінде қолданылған болса, жазадан босатылсын.

7-бап. Әскери қылмыстар жасаған әскери қызметшілер, сондай-ақ әскери қызметке шақырылудан жалтарған әскери міндеттілер жазадан босатылсын.

8-бап. Осы Заңның 1-7-баптары негізінде жазадан босатуға жатпайтын, бас бостандығынан айыруға:

1) онша ауыр емес және ауырлығы орташа қылмыстары үшін сотталған;

2) ауыр қылмыстары үшін сотталған адамдарға, егер олар белгіленген жаза мерзімінің кемінде жартысын өтеген болса, жазасының өтелмеген бөлігінің жартысы қысқартылсын.

9-бап. Осы Заңның 1 және 7-баптарында аталған адамдар осы Заң күшіне енгенге дейін жасаған қылмыстар туралы, сондай-ақ бес жылға дейін бас бостандығынан айыру немесе бас бостандығынан айырумен байланысты емес жаза көзделген қылмыс жасағаны үшін қылмыстық жауапқа тартылған адамдарға қатысты жүргізіліп жатқан барлық қылмыстық істер мен соттарда қаралмаған істердің жүргізілуі тоқтатылсын.

10-бап. Мынадай болып белгіленсін:

1) осы Заңның 1-бабының 1) тармақшасында аталған адамдарға, кәмелетке толмағандар, яғни қылмыс жасаған кезінде он сегіз жасқа толмаған адамдар жатады;

2) осы Заңның 1-бабының 2) тармақшасында аталған адамдарға, ата-ана құқығынан айырылмаған және осы Заң күшіне енетін күнге он сегіз жасқа толмаған балалары, соның ішінде асырап алған не қамқорлыққа алған балалары бар не жасына қарамастан I және II топтағы мүгедек балалары бар әйелдер, осы Заң күшіне енген күнінде жүктілік жағдайында болған әйелдер жатады;

3) осы Заңның 1-бабының 3) тармақшасында аталған адамдарға, осы Заң күшіне енгенге дейін 55 жасқа толған және жасы одан асқан әйелдер мен 60 жасқа толған және жасы одан асқан ер адамдар жатады. Бұл орайда, бұл адамдардың туған күні мен айын растайтын құжаттар болмаған жағдайда бұлардың қатарында 1945 жылғы 1 қаңтарға дейін туған әйелдер мен 1940 жылғы 1 қаңтарға дейін туған ер адамдар есептелуі керек;

4) осы Заңның 1-бабының 4) тармақшасында аталған адамдарға, Ұлы Отан соғысының қатысушылары мен мүгедектері және соларға теңестірілген адамдар:

Ұлы Отан соғысы кезеңінде, сондай-ақ бұрынғы КСР Одағын қорғау жөніндегі басқа да ұрыс операциялары кезінде майдандағы армия құрамына кірген әскери бөлімдерде, штабтар мен мекемелерде қызмет атқарған әскери қызметшілер, Ұлы Отан соғысының партизандары мен астыртын қимыл жасаушылары;

1945 жылы Жапонияға қарсы ұрыс қимылдарына қатысқан бұрынғы КСР Одағы Қарулы Күштері бөлімдері мен құрамаларының әскери қызметшілері мен ерікті жалданушылары;

Ұлы Отан соғысы кезеңінде қорғанысқа қатысуы майдандағы армия бөлімдерінің әскери қызметшілеріне белгіленген жеңілдікті жағдайларда зейнетақы тағайындау үшін еңбек сіңірген жылдарына есептелетін қалаларда қызмет атқарған әскери қызметшілер, сондай-ақ бұрынғы КСР Одағы ішкі істер және мемлекеттік қауіпсіздік органдарының басшы және қатардағы құрамының адамдары;

Кеңес Армиясының, Әскери-Теңіз Флотының, әскерлердің және бұрынғы КСР Одағының ішкі істер, мемлекеттік қауіпсіздік органдарының ерікті жалдамалы құрамының Ұлы Отан соғысы кезеңінде майдандағы армияның құрамына енген әскери бөлімдерде, штабтар мен мекемелерде штаттық лауазымдарда болған не тиісті кезеңдерде қорғанысқа қатысуы майдандағы армия бөлімдерінің әскери қызметшілеріне белгіленген жеңілдікті жағдайларда зейнетақы тағайындау үшін еңбек сіңірген жылдарына есептелетін қалаларда болған адамдары;

Ұлы Отан соғысы кезеңінде майдандағы армия мен флоттың құрамына енген әскери бөлімдердің, штабтар мен мекемелердің құрамында полк балалары (тәрбиеленушілері) және юнгалар ретінде болған адамдар;

екінші дүниежүзілік соғыс жылдарында шетелдер аумағында партизан отрядтарының, астыртын қимыл жасаушы топтардың және басқа да антифашисттік құралымдардың құрамында фашистік Германия мен оның одақтастарына қарсы ұрыс қимылдарына қатысқан адамдар;

бұрынғы КСР Одағы мемлекеттік органдарының шешіміне сәйкес басқа мемлекеттер аумағында ұрыс қимылдарына қатысқан Кеңес Армиясының, Әскери-Теңіз Флотының, Мемлекеттік қауіпсіздік комитетінің әскери қызметшілері, бұрынғы КСР Одағы Ішкі істер министрлігінің қатардағы және басшы құрамының адамдары (әскери мамандар мен кеңесшілерді қоса алғанда);

ұрыс қимылдарын жүргізу кезеңінде оқу жиындарына шақырылып, Ауғанстанға жіберілген әскери міндеттілер;

ұрыс қимылдарын жүргізу кезеңінде Ауғанстанға жүк жеткізу үшін сол елге жіберілген автомобиль батальондарының әскери қызметшілері;

бұрынғы КСР Одағы аумағынан Ауғанстанға жауынгерлік тапсырмалармен ұшқан ұшқыштар құрамының әскери қызметшілері;

Ауғанстандағы кеңес әскери контингентіне қызмет көрсеткен, жарақаттанған, контузия алған немесе зақымданған, не ұрыс қимылдарын қамтамасыз етуге қатысқаны үшін бұрынғы КСР Одағының ордендерімен және медальдарымен марапатталған жұмысшылар мен қызметшілер;

Кеңес Одағының Батырлары және Даңқ орденінің үш дәрежесімен марапатталған адамдар, Социалистік Еңбек Ерлері;

бұрынғы КСР Одағы Қатынас жолдары халық комиссариатының арнаулы құралымдарының, кәсіпшілік және көлік кемелерінің жүзу құрамы мен кәсіпшілік және көлік кемелерінің ұшу-көтеру құрамының, авиацияның ұшу-көтеру құрамының, бұрынғы КСР Одағы Балық өнеркәсібі халық комиссариатының, Теңіз және өзен флотының, Солтүстік теңіз жолы бас басқармасы авиациясының ұшу-көтеру құрамының Ұлы Отан соғысы кезеңінде әскери қызметшілер жағдайына көшірілген және ұрысқа қатысушы майдандардың тылдағы шекаралары мен флоттың жедел қимылдар шегіндегі аймақтарында майдандағы армия мен флот мүдделері үшін

міндеттер атқарған қызметкерлері, сондай-ақ Ұлы Отан соғысының бас кезінде басқа мемлекеттердің порттарында еріксіз ұсталған көлік флоты кемелері экипаждарының мүшелері;

екінші дүниежүзілік соғыс кезеңінде фашистер құрған концентрациялық лагерьлердің, геттолардың және басқа да еріксіз қамауда ұстау орындарының бұрынғы кәмелетке толмаған тұтқындары;

Ленинград қаласындағы қоршау кезеңінде қаланың кәсіпорындарында, мекемелері мен ұйымдарында жұмыс істеген және "Ленинградты қорғағаны үшін" медалімен марапатталған азаматтар және "Қоршаудағы Ленинград тұрғыны" белгісімен марапатталған адамдар;

Ұлы Отан соғысы жылдарында тылдағы ерлік еңбегі мен мінсіз әскери қызметі үшін бұрынғы КСР Одағы ордендерімен және медальдарымен марапатталған адамдар;

1979 жылғы 1 желтоқсан - 1989 жылғы желтоқсан аралығындағы кезеңде Ауғанстанға және ұрыс қимылдары жүргізілген басқа да елдерге жұмысқа жіберілген жұмысшылар мен қызметшілер;

бұрынғы КСР Одағы Мемлекеттік қауіпсіздік комитетінің Ауғанстан аумағында уақытша болған және кеңес әскерлерінің шектеулі контингентінің құрамына кірмеген жұмысшылары мен қызметшілері;

Чернобыль атом электр станциясындағы апат пен Семей ядролық полигонындағы жарылыстардың салдарынан зардап шеккен және мүгедек болып қалған азаматтар;

Ұлы Отан соғысы кезеңінде майданда, әскери қимылдар аймағында, темір жолдардың майдан маңындағы учаскелерінде, қорғаныс шептері, әскери-теңіз базалары мен аэродромдар құрылыстарында жарақаттану, контузия алу, зақымдану немесе сырқаттану салдарынан мүгедек болып қалған Ұлы Отан соғысының майдандағы армиясының әскери қызметшілері, партизандары мен астыртын қимыл жасаушылары, сондай-ақ тиісті санаттардағы жұмысшылары мен қызметшілері және зейнетақымен қамсыздандыру жөнінен әскери қызметшілерге теңестірілгендер;

1945 жылы Жапониямен соғыс барысында жарақаттану, контузия алу, зақымдану немесе сырқаттану салдарынан мүгедек болып қалған бұрынғы КСР Одағы Қарулы Күштерінің әскери қызметшілері мен ерікті жалданушылары;

бұрынғы КСР Одағын қорғау кезінде басқа кезеңдерде әскери қызметтің өзге де міндеттерін атқару кезінде жарақаттану, контузия алу, зақымдану салдарынан немесе майданда болуына байланысты сырқаттану салдарынан, сондай-ақ Ауғанстанда немесе ұрыс қимылдары жүргізілген басқа да мемлекеттерде әскери қызметін өткеру кезде мүгедек болып қалған әскери қызметшілер;

қызмет міндеттерін атқару кезінде жарақаттану, контузия алу, зақымдану салдарынан не майданда болуына немесе ұрыс қимылдары жүргізілген мемлекеттерде

қызмет міндеттерін атқаруына байланысты сырқаттану салдарынан мүгедек болып қалған бұрынғы КСР Одағы ішкі істер және мемлекеттік қауіпсіздік органдарының басшы және қатардағы құрамының адамдары;

басқа елдерде іс-қимылдар жасаған әскери контингенттерге қызмет көрсеткен және ұрыс қимылдарын жүргізу кезеңінде жарақаттану, контузия алу, зақымдану не сырқаттану салдарынан мүгедек болып қалған жұмысшылар мен тиісті санаттағы қызметшілер қатарындағы адамдар жатады;

5) осы Заңның 1-бабының 5) тармақшасында аталған адамдарға, осы Заң күшіне енгенге дейін белгіленген тәртіппен I және II топтағы мүгедектер деп танылған адамдар жатады.

11-бап. Осы Заңның қолданылу аясына:

1) сот үкімі бойынша бас бостандығынан айыру түріндегі жаза Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 63-бабы (Қазақ ССР Қылмыстық кодексінің 40-бабы) қолданыла отырып белгіленіп, сотталғандар;

2) бас бостандығынан айыруға сотталып, Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 72-бабына (Қазақ ССР Қылмыстық кодексінің 41-1-бабына) сәйкес сот үкімінің орындалуы кейінге қалдырылған жүкті әйелдер мен жас балалары бар әйелдер;

3) егер осы Заң күшіне енгеннен кейін алты айдан кешікпей әскери комиссариаттардың таяу жердегі органдарына, әскери-тергеу органдарына, әскери прокуратура немесе әскери полиция органдарына кінәсін мойындап келген жағдайда, әскери қызметке шақырудан жалтарған әскери міндеттілер және осы Заң күшіне енгенге дейін онша ауыр емес немесе ауырлығы орташа қылмыстар жасаған әскери қызметшілер жатады.

12-бап. Осы Заң:

1) сот үкімі бойынша ерекше қауіпті қылмыскерлер деп танылған, сондай-ақ қауіпті не ерекше қауіпті деп танылған қылмысты қайталап жасаған;

2) өлім жазасы кешірім жасау тәртібімен бас бостандығынан айырумен ауыстырылған, сотталғандар;

3) ауыр қылмыс және аса ауыр қылмыс жасағаны үшін бұрын екі және одан да көп соттылығы болған, сондай-ақ бұған дейін рақымшылық немесе кешірім жасалған және қайтадан қасақана қылмыс жасаған;

4) жазаны өтеудің белгіленген тәртібін өрескел бұзған немесе жазасын өтеу кезінде қасақана қылмыс жасаған;

5) Қазақ ССР Қылмыстық кодексінде көзделген мынадай қылмыстар: Отанға опасыздық (50-бап); шпиондық (51-бап); террорлық акт (52-бап); шетелдік мемлекеттің өкіліне қарсы террорлық акт (53-бап); диверсия (54-бап); соғысты насихаттау (57-бап); ұлттық және нәсілдік тең құқықтылықты бұзу (60-баптың 3-бөлігі); жалдамалылық (62-2-баптың екінші бөлігі); бандитизм (63-бап); еңбекпен түзеу мекемелерінің жұмысына іріткі салатын әрекеттер (63-1-бап); қылмыстық топты не қылмыстық қоғамдастықты

ұйымдастыру немесе басқару, қылмыстық қоғамдастыққа қатысу (63-2-баптың екінші бөлігі); контрабанда (64-баптың екінші, үшінші және төртінші бөліктері); жаппай тәртіпсіздік (65-бап), жылжымалы темір жол составын, әуе, теңіз немесе өзен кемелерін айдап әкету немесе басып алу (72-1-баптың екінші және үшінші бөліктері); жасанды ақшаны немесе бағалы қағазды қолдан жасау немесе өткізу (73-баптың екінші бөлігі); ұрлық (76-баптың үшінші бөлігі); тонау (76-1-баптың екінші және үшінші бөліктері); шабуыл жасап тонау (76-2-бап); алаяқтық (76-3-баптың үшінші бөлігі); бөгде мүлікті меншіктену немесе жұмсап қою жолымен немесе қызмет бабын теріс пайдаланып қиянат жасау жолымен талан-таражға салу (76-4-баптың үшінші бөлігі); қорқытып алу (76-7-баптың екінші және үшінші бөліктері); бөгде мүлікті қасақана бүлдіру немесе жою (82-бап); қасақана кісі өлтіру (88-бап); денені ауыр дәрежеде қасақана жарақаттау (93-бап); басқа адамды көрінеу ЖҚТБ-ны жұқтыру қаупінде қалдыру және ЖҚТБ ауруын жұқтыру (100-1-баптың екінші бөлігі); әйелді зорлау (101-бап); еркек пен еркектің жыныс қатынасын жасасуы (104-баптың екінші бөлігі); адамды кепілге алу және кепілдікте ұстау (115-1-бап); адам ұрлау (116-бап); өкімет билігінің немесе қызмет өкілдігінің шегінен шығу (144-баптың екінші бөлігі); пара алу (146-бап); ішкі істер органдары қызметкерінің, халық жасақшысының, анықтама жүргізуші адамның, тергеушінің, прокурордың, судьяның немесе халық заседателінің өміріне қастық әрекет (173-1-бап); куәні, жәбірленушіні, экспертті немесе аудармашыны өтірік жауап беруге зорлау (187-1-баптың үшінші бөлігі); көрінеу әділетсіз үкім, шешім, ұйғарым немесе қаулы шығару (191-баптың екінші бөлігі); анықтама жүргізуші адамға, тергеушіге, прокурорға, судьяға немесе халық заседателіне қатысты қауіп төндіру (191-2-бап); еңбекпен түзеу мекемесі әкімшілігінің талаптарына қасақана бағынбау (199-2-баптың екінші бөлігі); бұзақылық (200-баптың екінші бөлігі); атылатын қару-жарақты, оқ-дәріні немесе жарылғыш заттарды ұрлау (203-бап); наркотик заттарды ұрлау (213-1-баптың екінші және үшінші бөліктері); наркотик заттарды қолдануға азғыру (213-2-баптың екінші бөлігі); наркотик заттарды заңсыз жасау, алу, сақтау, тасу, жіберу немесе өткізу (214-баптың екінші, үшінші, төртінші және бесінші бөліктері); притон ұстау және жеңгетайлық (215-1-баптың бесінші бөлігі); көлік құралдарын айдап әкету (221-баптың екінші және үшінші бөліктері); бағынбау (225-баптың "в" тармағы); бұйрықты орындамау (226-баптың "в" тармағы); бастыққа қарсылық көрсету немесе оны қызмет міндеттерін бұзуға зорлау (227-баптың "б" және "в" тармақтары); бастыққа зорлық әрекеттер жасау (229-баптың "б" тармағы); бір-біріне бағынбайтын әскери қызметшілердің өзара қарым-қатынастың уставтық ережелерін бұзуы (231-баптың "в" тармағы); дезертирлік (234-баптың "г" тармағы); ұрыс жағдайында бөлімді өз бетімен тастап кету (235-бап); өзінің дене мүшесіне зақым келтіру жолымен немесе басқа тәсілмен әскери қызметтен бұлтару (236-баптың "б" тармағы); қарауыл қызметінің уставтық ережелерін бұзу (242-баптың "е" тармағы); жауынгерлік кезекшілік атқару ережелерін бұзу (244-баптың "в" және "г" тармақтары); соғыс құпиясын жариялау

немесе соғыс құпиясы жазылған документтерді жоғалту (246-баптың "в" тармағы); әкімдікті пайдаланып, қиянат жасау, әкімдіктің шегінен шығу немесе міндетті қызметін атқармау (247-баптың "б" және "в" тармақтары); соғыс жүргізу құралдарын жауға беру немесе тастап кету (248-бап); суға батып бара жатқан соғыс кемесін тастап кету (249-бап); өз еркімен тұтқынға берілу (251-бап); тонау (253-бап); соғыс жүріп жатқан аудандағы халыққа зорлық жасау (254-бап); сондай-ақ Қазақ КСР Қылмыстық кодексінің 1995 жылғы 12 мамырға дейінгі редакциясындағы: тонау (133-баптың екінші, үшінші және төртінші бөліктері); шабуыл жасап тонау (134-бап); қорқыту арқылы талап ету (135-баптың екінші және үшінші бөліктері); мүлікті қасақана жою немесе бүлдіру (141-баптың екінші бөлігі) үшін сотталған адамдарға;

б) Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінде көзделген мынадай қылмыстар: адам өлтіру (96-бап); денсаулыққа қасақана ауыр зиян келтіру (103-бап); азаптау (107-баптың 2-бөлігі); ауыстырып салу не өзгедей пайдалану үшін адамның органдарын немесе тінін алуға мәжбүр ету (113-баптың 2 және 3-бөліктері); адамның иммун тапшылығы вирусын (ВИЧ/ЖҚТБ) жұқтыруы (116-баптың 3-бөлігі); зорлау (120-бап); нәпсіқұмарлық сипатындағы күш қолдану (121-баптың 2 және 3-бөліктері) адамды ұрлау (125-бап); бас бостандығынан заңсыз айыру (126-баптың 3-бөлігі); адамдарды пайдалану үшін азғырып-көндіру (128-баптың 3-бөлігі); кәмелетке толмаған адамды қылмыстық іске тарту (131-баптың 3 және 4-бөліктері); кәмелетке толмағандарды саудаға салу (133-бап); басқыншылық соғысты жоспарлау, әзірлеу, тұтандыру немесе жүргізу (156-бап); жаппай қырып-жою қаруын өндіру немесе тарату (158-бап); соғыс жүргізудің тыйым салынған құралдары мен әдістерін қолдану (159-бап); геноцид (160-бап); экоцид (161-бап); жалдамалылық (162-бап); халықаралық қорғау аясындағы адамдарға немесе ұйымдарға шабуыл жасау (163-бап); мемлекеттік опасыздық (165-бап); шпионаж (166-бап); мемлекет немесе қоғам қайраткерінің өміріне қастандық жасау (167-бап); өкіметті күшпен басып алу немесе өкіметті күшпен ұстап тұру (168-бап); қарулы бүлік (169-бап); диверсия (171-бап); ұрлық (175-баптың 3-бөлігі); сеніп тапсырылған бөтен мүлікті иеленіп алу немесе ысырап ету (176-баптың 3-бөлігі); алаяқтық (177-баптың 3-бөлігі); тонау (178-баптың 2 және 3-бөліктері); қарақшылық (179-бап); ерекше құнды заттарды ұрлау (180-бап); қорқытып алушылық (181-баптың 2 және 3-бөліктері); автомобильді немесе өзге де көлік құралдарын ұрлау мақсатынсыз заңсыз иелену (185-баптың 2, 3 және 4-бөліктері); бөтен адамның мүлкін қасақана жою немесе бүлдіру (187-баптың 3-бөлігі); жалған ақша немесе бағалы қағаздар жасау немесе сату (206-баптың 2 және 3-бөліктері); экономикалық контрабанда (209-баптың 3-бөлігі); терроризм (233-бап); адамды кепілге алу (234-бап); ұйымдасқан қылмыстық топты немесе қылмыстық қауымдастықты (қылмыстық ұйымды) құру және оны басқару, қылмыстық қоғамдастыққа қатысу (235-бап); заңсыз әскерилендірілген құраманы ұйымдастыру (236-баптың 1-бөлігі); бандитизм (237-бап); үйлерді, құрылыстарды, қатынас және байланыс құралдарын басып алу (238-баптың 2 және 3-

бөліктері); әуе немесе су көлігін не жылжымалы темір жол составын айдап әкету, сонымен бірдей қолға түсіру (239-бап); теңіз қарақшылығы (240-бап); жаппай тәртіпсіздіктер (241-баптың 1 және 2-бөліктері); радиоактивті материалдарды ұрлау немесе қорқытып алу (248-баптың 2 және 3-бөліктері); айналыстан алынған заттардың немесе айналысы шектелген заттардың контрабандасы (250-баптың 2 және 3-бөліктері); қаруды, оқ-дәрілерді, жарылғыш заттарды және жарылғыш құрылғыларды заңсыз сатып алу, беру, өткізу, сақтау, тасымалдау және алып жүру (251-баптың 2 және 3-бөліктері); қаруды заңсыз жасау (252-баптың 2 және 3-бөліктері); қаруды, оқ-дәріні, жарылғыш заттар мен жару құрылғыларын ұрлау не қорқытып алу (255-бап); бұзақылық (257-баптың 3-бөлігі); есірткі заттарды немесе жүйкеге әсер ететін заттарды заңсыз дайындау, иемденіп алу, сақтау, тасымалдау, жөнелту немесе сату (259-баптың 2, 3 және 4-бөліктері); есірткі заттарды немесе жүйкеге әсер ететін заттарды ұрлау не қорқытып алу (260-бап); есірткі заттарды немесе жүйкеге әсер ететін заттарды тұтынуға көндіру (261-баптың 2 және 3-бөліктері); құрамында есірткі заттар бар, өсіруге тыйым салынған өсімдіктерді заңсыз өсіру (262-баптың 2-бөлігі); улы заттардың, сондай-ақ есірткі заттарды, жүйкеге әсер ететін немесе улы заттарды дайындауға немесе ұқсатуға пайдаланылатын заттардың, құрал-саймандардың немесе жабдықтардың заңсыз айналымы (263-баптың 2, 3 және 4-бөліктері); есірткі заттарды немесе жүйкеге әсер ететін заттарды тұтыну үшін притондар ұйымдастыру немесе ұстау (264-баптың 2-бөлігі); қызмет өкілеттігін теріс пайдалану (307-баптың 3-бөлігі); билікті немесе қызметтік өкілеттікті асыра пайдалану (308-баптың 3-бөлігі); пара алу (311-бап); өкімет өкіліне қатысты күш қолдану (321-баптың 2-бөлігі); сот төрелігін немесе алдын ала тергеуді жүзеге асырушы адамның өміріне қол сұғу (340-бап); сот төрелігін жүзеге асыруға немесе алдын ала тергеу жүргізуге байланысты қорқыту немесе күш көрсету әрекеттері (341-баптың 4-бөлігі); көрінеу кінәсіз адамды қылмыстық жауаптылыққа тарту (344-баптың 2-бөлігі); көрінеу заңсыз ұстау, қамауға алу немесе қамауда ұстау (346-баптың 3-бөлігі); жауап беруге мәжбүр ету (347-баптың 2-бөлігі); көрінеу әділетсіз сот үкімін, шешімін немесе өзгедей сот актісін шығару (350-баптың 2-бөлігі); көрінеу жалған сөз жеткізу (351-баптың 3-бөлігі); жалған жауап беруге немесе жауап беруден жалтаруға, жалған қорытынды беруге не қате аударуға сатып алу не мәжбүр ету (354-баптың 4-бөлігі); бас бостандығынан айыру орнынан, тұтқындаудан немесе қамаудан қашу (358-баптың 2-бөлігі); қылмыстық-атқару мекемесі әкімшілігінің талаптарына қасақана бағынбау (360-бап); қоғамнан оқшаулауды қамтамасыз ететін мекемелердің қалыпты қызметінің тәртібін бұзу (361-бап); бұйрыққа бағынбау немесе оны өзгедей орындамау (367-баптың 3 және 5-бөліктері); бастыққа қарсылық көрсету немесе оны қызметтік міндеттерін бұзуға мәжбүр ету (368-баптың 2 және 3-бөліктері); бастыққа қатысты күш қолдану іс-әрекеттері (369-баптың 2 және 3-бөліктері); бір-бірінің арасында бағыныштылық қатынастары болмаған кезде әскери қызметшілердің арасындағы өзара

қарым-қатынастардың жарғылық ережелерін бұзу (370-баптың 3-бөлігі); бөлімді немесе қызмет орнын өз бетімен тастап кету (372-баптың 5 және 6-бөліктері); қашқындық (373-баптың 2 және 3-бөліктері); дене мүшесіне зақым келтіру жолымен немесе өзге тәсілмен әскери қызметтен жалтару (374-баптың 2 және 3-бөліктері); жауынгерлік кезекшілікті атқарудың ережелерін бұзу (375-баптың 2 және 3-бөліктері); карауыл (вахта) қызметін атқарудың жарғылық ережелерін бұзу (377-баптың 2-бөлігі); билікті теріс пайдалану, биліктің асыра қолданылуы немесе әрекетсіздігі (380-баптың 2 және 3-бөліктері); құрып бара жатқан әскери кемені тастап кету (382-баптың 2-бөлігі); жауға соғыс жүргізу құралдарын беру немесе тастап кету (383-бап); тұтқынға өз еркімен берілу (384-бап); тонаушылық (385-бап); әскери сипаттағы құпия мәліметтерді жария ету немесе әскери сипаттағы құпия мәліметтері бар құжаттарды жоғалту (386-баптың 3-бөлігі) үшін сотталған және қылмыстық жауапкершілікке тартылған адамдарға қолданылмайды.

13-бап. Осы Заңның 10-бабының 2), 4) және 5) тармақшаларында аталған адамдарға қатысты рақымшылық жасауды қолдануға осы адамдардың жеңілдіктерге құқығы бар екендігін растайтын құжаттар негіз болып табылады.

14-бап. Осы Заңның 3-5, 8-баптарында көзделген жаза мерзімінің бөлігін өтеу рақымшылық жасау актісі күшіне енетін күнге есептелетін болып белгіленсін.

15-бап. Қылмыстар жиынтығы болған жағдайда, егер олардың біреуі осы Заңның қолданылу аясына жатпаса, рақымшылық жасалмайды.

16-бап. Егер осы Заң күшіне енетін күнге қосымша жаза орындалмаған болса, рақымшылық жасау қолданылатын адамдар негізгі жазадан да, қосымша жазадан да босатылады.

17-бап. Осы Заңның 8-бабына сәйкес, осы Заң күшіне енетін күнге жазаның өтелмеген бөлігі қысқартуға жатады.

18-бап. Рақымшылық жасау актісін қолданған кезде заңмен белгіленген тәртіппен алынып тасталған немесе өтелген соттылықтар, сондай-ақ олар үшін жауаптылық заңмен жойылған қылмыстар үшін соттылықтар есепке алынбайды.

19-бап. Осы Заңның күші ол күшіне енгенге дейін қылмыс жасаған, Қазақстан Республикасының (Қазақ КСР-інің) соттары соттаған, сондай-ақ Қазақ КСР-і аумағында жасаған қылмыстары үшін бұрынғы КСР Одағының әскери трибуналдары соттаған адамдарға қолданылады.

20-бап. Осы Заңды орындау:

1) сотталып, бас бостандығынан айыру орындарында отырғандарға қатысты - жазаны орындау органдарына;

2) қылмыстары туралы істері мен материалдары өздерінің іс жүргізуіне жатқан адамдарға қатысты - анықтау мен алдын ала тергеу органдарына;

3) мыналарға:

қылмыстары туралы істері мен материалдары соттардың іс жүргізуінде жатқан және осы Заң күшіне енгенге дейін қаралмаған, сондай-ақ қылмыстары туралы істері қаралған, бірақ үкімдері заңды күшіне енбеген адамдарға;

Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 63-бабына (Қазақ ССР Қылмыстық кодексінің 40-бабына) сәйкес шартты түрде сотталғандарға қатысты және үкімдерінің орындалуы Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 72-бабында (Қазақ ССР Қылмыстық кодексінің 41-1-бабында) көзделген тәртіппен кейінге қалдырылған адамдарға (рақымшылық жасауды үкім шығарған сот шешеді) қатысты;

негізгі жаза түрінде айыппұл тағайындалған, осы Заң күшіне енгенге дейін айыппұл өндіріп алынбаған (рақымшылық жасауды үкім шығарған сот шешеді) адамдарға;

жазадан шартты түрде мерзімінен бұрын босатылған адамдарға және осы Заң күшіне енгенге дейін жазаның өтелмеген бөлігі неғұрлым жеңілірек жазамен ауыстырылған (рақымшылық жасауды шартты түрде мерзімінен бұрын босату немесе жазаның өтелмеген бөлігін неғұрлым жеңілірек жазамен ауыстыру туралы қаулы шығарған сот шешеді) адамдарға қатысты - соттарға;

4) мына адамдарға:

бас бостандығынан айыруға сотталған, оларға қатысты үкімдер заңды күшіне енген, бірақ қамауға алынбаған сотталғандарға;

түзеу жұмыстары, белгілі бір лауазымды иелену немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан айыру түріндегі жазаны өтеп жүрген адамдарға қатысты - ішкі істер органдарына;

5) тәртіптік әскери бөлімдерде ұстауға сотталған әскери қызметшілерге қатысты - тәртіптік әскери бөлімдер командирлеріне жүктелсін.

Осы Заң орындалмаған немесе тиісінше орындалмаған жағдайда, осы бапта аталған органдардың тиісті лауазымды адамдары Қазақстан Республикасының заң актілерінде белгіленген жауаптылықта болады.

21-бап. Осы Заңды қолдану уәкілетті органның (лауазымды адамның) прокурор санкция берген қаулысы негізінде, сондай-ақ сот қаулысы негізінде жүргізіледі.

Соттар осы Заңды қолданған кезде прокурордың қатысуы міндетті.

Түзеу мекемесі бастығының немесе тәртіптік әскери бөлім командирінің қаулысына :

1) көтермелеулер мен жазалаулар туралы анықтама;

2) сотталған адамның жеке ісі;

3) рақымшылық жасауды қолдану туралы мәселені шешуге қажетті басқа да құжаттар қоса тіркеледі.

Жазаны өтеу уәкілетті органның (лауазымды адамның) қаулысына прокурор санкция берген не соттың рақымшылық жасау актісін қолдану туралы қаулысы заңды күшіне енген күннен бастап тоқталады.

22-бап. Егер айыпталушы немесе сотталушы рақымшылық жасауға қарсы болса, ол қолданылмайды.

23-бап. 20-бапта аталған органдар осы Заңның орындалуын ол қолданысқа енгізілген күннен бастап алты ай ішінде қамтамасыз етсін.

Рақымшылықты қолдану туралы мәселе осы Заң күшіне енген күннен бастап алты ай мерзім өткеннен кейін туындаған жағдайда, ол осы Заңның 20 және 24-баптарында көзделген тәртіппен орындалады.

24-бап. Қазақстан Республикасының соттары соттаған, бірақ жазасын оның шегінен тыс жерлерде өтеп жүрген адамдарға рақымшылық жасауды қолдану жөніндегі мәселені Қазақстан Республикасының соттары Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шарттар негізінде, сот үкімін орындау өз аумағында жүзеге асырылып жатқан мемлекеттің құзыретті органының ұсынуы бойынша шешеді.

25-бап. Қазақстан Республикасының Үкіметі, облыстар, Астана және Алматы қалаларының әкімдері:

1) рақымшылық жасау бойынша жазадан босатылған және туған-туыстары мен жақын-жуықтары жоқ мүгедектер мен қарт адамдарды арнаулы интернат-үйлерге орналастыру;

2) босатылған кәмелетке толмағандарды ата-аналарының, қорғаншы және қамқоршы органдардың қадағалауына беруге не қажет болған жағдайда оларды балалар үйлеріне, мектеп-интернаттарға немесе өзге де оқу орындарына жіберу;

3) бас бостандығынан айыру орындарынан босатылған туберкулезбен ауыратындардың емделуін жалғастыруына бақылау жасауды қамтамасыз ету жөнінде шаралар қолдансын.

26-бап. Осы Заң жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Президенті